RADA GMINY
BORKOWICE
ul. ks. Jana Wiśniewskiego 42
26-422 BORKOWICE

UCHWAŁA NR IX/56/2025
Rady Gminy Borkowice
z dnia 13 lutego 2025 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025 - 2030 w Gminie Borkowice.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 ze zm.), w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673 ze zm.) Rada Gminy Borkowice uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025 - 2030 w Gminie Borkowice, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Traci moc uchwała Nr XXIII/169/2021 Rady Gminy Borkowice z dnia 9 lutego 2021 r. sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2024 w Gminie Borkowice.

§3.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Borkowice.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Mirosław Drugosz

Załącznik do Uchwały Nr IX/56/2025

Rady Gminy Borkowice

z dnia 13 lutego 2025

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

NA LATA 2025-2030

W GMINIE BORKOWICE

Spis treści

I WPROWADZENIE 4

II PODSTAWY PRAWNE 4

III CHARAKTERYSTYKA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ 5

IV DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE BORKOWICE 8

V ZADANIA SŁUŻB W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ 9

VI CELE PROGRAMU 16

VII HARMONOGRAM DZIAŁAŃ GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2025-2030 16

VIII ADRESACI PROGRAMU 19

IX REALIZATORZY PROGRAMU 19

X MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU 19

XI FINANSOWANIE PROGRAMU 20

I WPROWADZENIE

Zadania zapisane w niniejszym Programie przewidziane do realizacji w latach 2025-2030 są kontynuacją działalności prowadzonej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w latach ubiegłych.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy. Do zadań własnych gminy należy m. in. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy domowej, zmierzającego do zmniejszenia skali zjawiska przemocy oraz pogłębiania społecznej świadomości, zapewnienia skutecznej pomocy osobom doznającym przemocy, spowodowania konsekwencji prawnych i moralnych wobec osób stosujących przemoc, a także aktywizowania świadków i społeczności tworzy się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025–2030.

Działania opracowanego programu mają charakter długofalowy. W miarę pojawiających się potrzeb oraz w przypadku zmiany sytuacji społecznej mogą one ulegać modyfikacjom.

W 2023 r. zaczęło obowiązywać wiele istotnych zmian dla funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy. Najistotniejsze zmiany przepisów prawa dotyczące przeciwdziałaniu przemocy głównie dotyczą:

➢ Diagnozowania przemocy w oparciu o jej nowe nazewnictwo oraz definicję - „przemoc domowa zamiast przemoc w rodzinie"- zmiana ta zapewnia właściwe spojrzenie na jednostkę doświadczającą przemocy, a nie rodzinę jako taką, w której przemoc występuje,

➢ Poszerzono definicję osoby doznającej przemocy domowej, osoby stosującej przemoc domową oraz świadka przemocy domowej. Przemoc domowa nie dotyczy już tylko osób wspólnie mieszkających oraz gospodarujących.

➢ Obowiązkowy udział osób stosujących przemoc domową w programach korekcyjno – edukacyjnych lub psychologiczno–terapeutycznych.

➢ Nowe zasady funkcjonowania Zespołów Interdyscyplinarnych.

➢ Nowe zasady realizacji procedury Niebieska Karta w oparciu o zmiany w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta".

II PODSTAWY PRAWNE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w **Gminie Borkowice** został opracowany i realizowany będzie w oparciu o następujące przepisy:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673),

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2024 poz. 145 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz.17 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 z późn. zm.).

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030 jest zgodny z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030.

III CHARAKTERYSTYKA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej definiuje przemoc jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

a. narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,

b. naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,

a. powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,

b. ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,

c. istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Przemoc domowa jest:

- intencjonalna – jest zamierzonym działaniem , którego celem jest podporządkowanie osoby, wobec której stosuje się przemoc,
- wykorzystuje przewagę sił uniemożliwiając obronę i opiera się na władzy i kontroli,
- narusza prawa i dobra osobiste,

- powoduje cierpienie i ból,
- ogranicza możliwości i narusza prywatność.

Doświadczanie przemocy domowej jest wyjątkowo trudną sytuacją – osoby bliskie, które zamiast być źródłem miłości i oparcia stanowią realne zagrożenie dla zdrowia i życia. Przemoc domowa występuje we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia i statusu materialnego. Może pojawić się na każdym etapie związku. Jej istotą jest uzyskanie kontroli i władzy. Osoba stosująca przemoc dąży do zbudowania przewagi sił i do władzy – po to, aby pozbawić osobę doświadczającą przemocy możliwości samostanowienia i obrony swoich praw.
Przemoc domowa powtarza się i nasila wraz z upływem czasu. Związki, w których istnieje przemoc, przechodzą zazwyczaj przez trzy fazy tzw. cyklu przemocy:

- faza narastającego napięcia: wyczuwalny wzrost napięcia, narastające sytuacje konfliktowe, których przyczyny mogą tkwić poza rodziną, najczęściej są to błahostki, drobne nieporozumienia, które wzmagają napięcie. Osoba doznająca przemocy podejmuje próby rozładowania napięcia, uspokojenia partnera poprzez spełnianie jego żądań i oczekiwań – to błędne przekonanie, że w ten sposób można uniknąć przemocy.
- faza ostrej (gwałtownej) przemocy: następuje wybuch agresji słownej i fizycznej; dochodzi do gorącej przemocy; sprawca zmienia się w kata, może dokonać strasznych czynów, nie zwracając uwagi na krzywdę innych. Zdrowie i życie osoby doznającej przemocy może być zagrożone. W tej fazie najczęściej dochodzi do interwencji – osoby doznające przemocy w obawie i poczuciu zagrożenia decydują się wezwać pomoc, zwracają się o wsparcie do bliskich; mogą potrzebować pomocy medycznej.
- faza miodowego miesiąca: to czas skruchy i okazywania miłości. Osoba stosująca przemoc próbuje załagodzić sytuację, przeprasza, obiecuje poprawę, staje się uczynna i miła. Pozwala wierzyć, że teraz będzie inaczej i to się więcej nie powtórzy; utrudnia podjęcie decyzji o szukaniu pomocy. Osoba stosująca przemoc nie jest w stanie jednak długo pełnić takiej roli, z jakiegoś powodu znowu narasta napięcie i wszystko zaczyna się od nowa. Fazy cyklu powtarzają się: napięcie, akt przemocy, okres miodowego miesiąca. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza i dotkliwsza. Osoba stosująca przemoc nie przeprasza już tak gorliwie jak na początku, a fazy pojednania trwają krócej. Psychologiczne spojrzenie na przemoc domową zwraca naszą uwagę na cierpienie i bezradność osób doznających przemocy, odsłania mechanizmy wewnętrzne i sytuacyjne sterujące przemocą oraz złożone procesy interakcji między osobą stosującą przemoc i osobę jej doświadczającą. Psychologiczne zrozumienie przemocy odgrywa podstawową rolę przy pomaganiu w wyzwalaniu się od przemocy i w naprawianiu szkód, jakie poczyniła w życiu osób doświadczających przemocy.

Przemoc domowa może przybierać różną postać. Każdy z rodzajów przemocy może przybierać różne formy. Osoby doznające przemocy domowej rzadko doznają tylko jednego jej rodzaju.

Przemoc fizyczna – to wszelkiego rodzaju bezpośrednie działanie z użyciem siły, którego rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. klapsy, potrząsanie, ciągnięcie za włosy, popychanie, obezwładnianie, policzkowanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni, itp. Przemocy fizycznej zawsze towarzyszy przemoc psychiczna.

Przemoc psychiczna – to działanie prowadzące do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, np. wyśmiewanie, zastraszanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, ubliżanie, narzucanie własnych poglądów, ciągłe krytykowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów, stosowanie gróźb, szantażowanie, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, itp. Przemoc psychiczna może występować bez udziału przemocy fizycznej.

Przemoc seksualna – to zmuszanie do określonych zachowań i kontaktów seksualnych wbrew woli, jak również na kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma lub ma obawy dotyczące danego zachowania seksualnego np. nieakceptowane pieszczoty i praktyki seksualne, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, gwałt, sadystyczne formy współżycia seksualnego, krytyka zachowań seksualnych, uszkodzenia genitaliów, piersi, zmuszanie do oglądania filmów i zdjęć pornograficznych, itp. Przemoc seksualna występuje wraz z przemocą fizyczną i psychiczną.

Przemoc ekonomiczna – to działanie mające na celu całkowite uzależnienie finansowe, np. odbieranie zarobionych pieniędzy, odmawianie lub ograniczanie dostępu do wspólnych środków finansowych, uniemożliwienie bądź ograniczanie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych potrzeb rodziny, okradanie, niszczenie przedmiotów, itp.

Cyberprzemoc – to zachowania wykorzystujące środki komunikacji elektronicznej na odległość do zastraszania, nękania, prześladowania, kontrolowania, np. obraźliwe i krzywdzące wiadomości sms, e-maile, rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów, czy komentarzy na portalach społecznościowych, podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli. Narzędziami stosowanymi są głównie: czaty, komunikatory, strony internetowe, poczta elektroniczna, blogi, serwisy społecznościowe, grupy dyskusyjne, serwisy sms.

Zaniedbanie – to ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Przemoc domowa jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno

bezpośrednie szkody na zdrowiu fizycznym i psychicznym, jak i poważne długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym. Destrukcyjna siła przemocy niszczy cały system rodzinny, rozsadza go od środka, odbiera poczucie bezpieczeństwa i możliwość prawidłowego rozwoju najmłodszym członkom rodziny. Przemoc posiada ogromną moc wywierania wpływu na całe funkcjonowanie człowieka, na pracę jego umysłu, na jego procesy emocjonalne, jego świat zewnętrzny – niezwalczana przybiera na sile i eskaluje. Działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy domowej realizowane są m. in. poprzez procedurę Niebieskie Karty, która obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie, w oparciu o zasady określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta".

IV DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE BORKOWICE

Program został opracowany w oparciu o materiały własne i dane statystyczne uzyskane od podmiotów działających w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji.

Tabela 1. Liczba Niebieskich Kart A założonych przez instytucje w latach 2021-2024

Podmioty sporządzające NK A	Liczba Niebieskich Kart A wszczynających procedurę			
	2021	2022	2023	2024
Policja	7	6	3	8
Jednostki organizacyjne pomocy społecznej	0	0	0	0
Oświata	0	0	0	0
Ochrona zdrowia	0	0	0	
MKRPA	0	0	0	0
Razem	**7**	**6**	**3**	**8**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Borkowice

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie Gminy

Borkowice w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie. Należy zauważyć, że dotyka rodziny o różnym statusie społecznym. Przytoczone dane liczbowe dotyczące zjawiska przemocy mogą nie odzwierciedlać w pełni faktycznej skali problemu, ponieważ jest to temat wstydliwy i często zatajany, aż do chwili wystąpienia sytuacji drastycznej i ewidentnej, bezpośredniej przemocy fizycznej.

Niezwykle istotne dla działań zmierzających przeciwdziałaniu przemocy jest pomoc terapeutyczna. W ramach bezpłatnych porad i konsultacji specjalisty dla mieszkańców Gminy Borkowice udzielanych w Punkcie konsultacyjnym przy Ośrodku Pomocy Społecznej w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w roku 2024 r. skorzystało 9 osób.

V ZADANIA SŁUŻB W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Gmina

Do zadań gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Zespół Interdyscyplinarny i grupy diagnostyczno-pomocowe

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, miejskiej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy

w środowisku lokalnym;

- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- monitorowanie procedury "Niebieskie Karty";
- przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119).

Do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy w szczególności:

- dokonanie, na podstawie procedury "Niebieskie Karty" oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- realizacja procedury "Niebieskie Karty" w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury "Niebieskie Karty" pod jej nieobecność;
- realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
- monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty";
- zakończenie procedury "Niebieskie Karty";

- dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:

a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury "Niebieskie Karty";
b) wszczęcia procedury "Niebieskie Karty";

- informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury "Niebieskie Karty".

Pomoc społeczna

Celem działań pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy domowej. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji i zadań pracownik socjalny:

- diagnozuje sytuację, potrzeby i zasoby osoby doznającej przemocy domowej;
- udziela kompleksowych informacji o:

a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób doznających przemocy domowej,
b) formach pomocy małoletnim doznającym przemocy domowej oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby doznającej przemocy domowej;

- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej;
- zapewnia osobie doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej lub innej placówce, w tym prowadzonej przez organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, działające na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- bierze udział w opracowaniu przez grupę diagnostyczno-pomocową indywidualnego planu pomocy;
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych

przez grupę diagnostyczno-pomocową;

- może prowadzić rozmowy w szczególności o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej oraz informować osobę stosującą przemoc domową o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii, udziału w programach korekcyjno- edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

W razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową pracownik socjalny zapewnia dziecku ochronę przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17 z późn. zm.), dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Decyzję tą pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką.

Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego o tym fakcie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin.

Ochrona zdrowia

Głównym zadaniem ochrony zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej zalicza się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi, ponieważ bardzo często temu towarzyszą mu poważne uszkodzenia zdrowia somatycznego i zdrowia psychicznego. Pomoc ofiarom przemocy domowej powinna oprócz udzielenia pierwszej przemocy obejmować następujące zadania:

- umiejętność przeprowadzenia spokojnej rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania,
- poinformowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie o istniejących możliwościach skorzystania z pomocy,
- wystawienie na prośbę poszkodowanych bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała powstałych wskutek użycia siły psychicznej,
- poinformowanie o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji,
- powiadomienie organów ścigania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa stwierdzonego podczas badania lekarskiego (np. podejrzenia wykorzystywania seksualnego, ciężkie obrażenia ciała).

Przedstawiciel ochrony zdrowia uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego lub grup diagnostyczno-pomocowych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym,

jak również zobowiązany jest do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty". Ponadto w razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową wraz z pracownikiem socjalnym i funkcjonariuszem Policji podejmuje decyzję o zapewnieniu dziecku ochrony przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17 z późn. zm.), w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Policja

Do podstawowych zadań Policji należy między innymi ochrona życia i zdrowia ludzi. Funkcjonariusz Policji zgodnie z obowiązującym prawem podejmuje następujące działania chroniące ofiary przemocy domowej:

- udziela osobie doznającej przemocy domowej niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy przedmedycznej;
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej;
- podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób doznających przemocy domowej, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby stosującej przemoc domową środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania;
- przeprowadza, o ile jest to możliwe, z osobą stosującą przemoc domową rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby stosującej przemoc domową albo nad małoletnim lub pełnoletnią osobą nieporadną ze względu na jej wiek lub stan zdrowia, oraz wzywa osobę stosującą przemoc domową do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;
- przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez grupę diagnostyczno-pomocową;
- dokonuje niezbędnych ustaleń w zakresie udziału osoby stosującej przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub

w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;

- informuje, w formie notatki urzędowej, zespół interdyscyplinarny o działaniach podejmowanych wobec osoby doznającej przemocy domowej oraz osoby stosującej przemoc domową, w tym w szczególności o udziale w programach korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Funkcjonariusz Policji uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych powoływanych przez zespół interdyscyplinarny. Ponadto w razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową wraz z pracownikiem socjalnym, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką podejmuje decyzję o zapewnieniu dziecku ochrony przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17 z późn. zm.), w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W związku z wystąpieniem zjawiska przemocy domowej Policja oraz Żandarmeria Wojskowa posiadają uprawnienia w zakresie ochrony osób dotkniętych przemocą domową w formie wydania :

- nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub
- zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Nakaz lub zakaz może być wydawany w stosunku do osoby, która swoim zachowaniem, polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia. Jest on natychmiast wykonalny i może być stosowany łącznie.
Ponadto funkcjonariusze Policji i Żandarmerii podczas interwencji w związku z wystąpieniem zjawiska przemocy domowej mogą wydać :

- zakaz zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby dotkniętej tą przemocą;
- zakaz kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby dotkniętej tą przemocą, a także gdy osoba stosująca przemoc domową nęka ją za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość, wzbudzając u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub istotnie narusza jej prywatność;
- zakaz wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba dotknięta przemocą domową, i przebywania na tym terenie – jeżeli osoba dotknięta przemocą domową uczęszcza do szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, uprawia sport lub pracuje.

Oświata

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkoły do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog i psycholog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 roku życia jest ofiarą przemocy lub przestępstwa powinien podjąć następujące kroki:

- przeprowadza rozmowę z osobą doznającą przemocy, w warunkach gwarantujących jej bezpieczeństwo, swobodę wypowiedzi i poszanowania godności,
- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby doznającej przemocy domowej,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach udzielenia pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą domową, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę ich sytuacji,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej
- udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą domową,
- wszczyna procedurę „Niebieskie Karty" zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta".

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W sytuacji gdy aktom przemocy towarzyszy spożywanie alkoholu Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmuje następujące działania:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby doznającej przemocy domowej,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby doznającej przemocy domowej,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia

osoby doznającej przemocy domowej,

- prowadzi rozmowy z osobami stosującymi przemoc domową na temat konsekwencji stosowania przemocy oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii oraz udziale w programie korekcyjno – edukacyjnym lub psychologiczno- terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
- wszczyna procedurę „Niebieskie Karty" zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta"

Przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są członkami zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych powołanych przez zespół interdyscyplinarny.

VI CELE PROGRAMU

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie Gminy Borkowice

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

2. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

3. Zwiększenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

VII HARMONOGRAM DZIAŁAŃ GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2025-2030

Lp.	Cel	Rodzaj działania	Wskaźniki	Termin realizacji
1	Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy	zapewnienie wsparcia i pomocy dla osób doznających przemocy domowej poprzez działania zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych, -realizacja procedury „Niebieskie Karty",	-liczba utworzonych grup diagnostyczno - pomocowych, -liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno pomocowych również w rozszerzonym składzie,	2025-2030

	domowej.	upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej, udzielenie specjalistycznego poradnictwa dla osób doznających przemocy domowej, zapewnienie ochrony małoletnim doznającym przemocy domowej,	liczba wszczętych procedur Niebieska Karta, -liczba procedur Niebieska Karta kontynuowanych z lat poprzednich, liczba wypełnionych formularzy NK A dokumentujących kolejne zdarzenia, liczba osób doznających przemocy domowej, liczba wypełnionych formularzy NK C, -liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty, liczba opracowanych materiałów informacyjnych, -liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa, w tym: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, medycznego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, -liczba osób uczestniczących w terapii indywidualnej lub grupowej, -liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia również samopomocowych, liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,	
2	Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.	kierowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym,	liczba osób uczestniczących w programie korekcyjno – edukacyjnym lub psychologiczno - terapeutycznym, liczba osób, które ukończyły	2025-2030

			program korekcyjno – edukacyjny lub psychologiczno – terapeutyczny, liczba wniosków do GKRPA o objęcie programem leczenia odwykowego,	
		wydawanie zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonym lub zbliżania się do niego oraz nakazu opuszczenia lokalu,	liczba osób, wobec których został wydany zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonym lub zbliżania się do niego oraz nakaz opuszczenia lokalu,	
3	Zwiększenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej, realizowanie warsztatów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży w szkołach w obszarze przeciwdziałania przemocy, realizowanie programów profilaktycznych w placówkach oświatowych dotyczących m. in. cyberprzemocy, organizowanie szkoleń dla rodziców,	-liczba realizowanych gminnych programów przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej, liczba przeprowadzonych warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, liczba rekomendowanych i zrealizowanych programów profilaktycznych, liczba przeprowadzonych szkoleń dla rodziców,	2025-2030
4	Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych	prowadzenie szkoleń dla członków zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zintegrowanie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w ramach współpracy między przedstawicielami instytucji uczestniczących w pracach zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno – pomocowych.	liczba przeprowadzonych szkoleń, liczba osób biorąca udział w szkoleniach, liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno - pomocowych.	2025-2030

	usług.			

VIII ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2025-2030 adresowany jest do mieszkańców Gminy Borkowice. W szczególności skierowany jest do osób doznających przemocy domowej (w tym: dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), osób stosujących przemoc domową, świadków przemocy domowej oraz przedstawicieli instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w razie wystąpienia zjawiska przemocy domowej.

IX REALIZATORZY PROGRAMU

Działania wyznaczone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Borkowice na lata 2025-2030 mają charakter ciągły.

Realizatorami programu są: Urząd Gminy w Borkowicach, Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Komenda Powiatowa Policji w Przysusze, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sąd Rejonowy w Przysusze, Placówki Oświatowe, Placówki Ochrony Zdrowia oraz podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

X MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Realizacja zapisów programu będzie systematycznie monitorowana. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku i przynoszą zakładane zmiany. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań, rozwijanie programu w przyszłości. Monitorowanie programu będzie prowadzone przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Borkowicach na podstawie informacji gromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny i uzyskiwanych od realizatorów programu.

W terminie do dnia 30 marca każdego roku Ośrodek Pomocy Społecznej przedstawi Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach sprawozdania z działalności Ośrodka.

XI FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Borkowice, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Mirosław Długosz

Urząd Gminy w Borkowicach
ul. Ks. J. Wiśniewskiego 42, 26 - 422 Borkowice
Tel. +48 48 675 79 10
www.borkowice.gmina.pl

Numer załącznika 6

Uchwała numer IX/56/2025 "w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030 w Gminie Borkowice." została podjęta następującą proporcją głosów: jestem za 15, jestem przeciw 0, wstrzymuję się 0.

Uchwała została podjęta w trybie jawnym, zwykłą większością głosów.
Data i godzina głosowania: 13.02.2025 13:37:43

Radni zagłosowali jak poniżej:

Jestem za	
1.	*Tomasz Bielawski*
2.	*Ewelina Młodawska*
3.	*Piotr Stefański*
4.	*Alina Fronczak*
5.	*Katarzyna Kołazińska*
6.	*Tomasz Zdral*
7.	*Mirosław Długosz*
8.	*Mirosław Młynarczyk*
9.	*Leszek Stando*
10.	*Marek Chrapczyński*
11.	*Maria Wójcik*
12.	*Sławomir Patyna*
13.	*Jolanta Turek*
14.	*Tomasz Słoń*
15.	*Sławomir Plaskota*

Jestem przeciw	
	BRAK

Wstrzymuję się	
	BRAK

Obecni radni, którzy nie wzięli udziału w głosowaniu	
	BRAK

Operatorem systemu był *Admin*.

Wygenerowano z systemu DSSS Vote za pośrednictwem oprogramowania DSSS Vote App.